

Ljubljansko geografsko društvo skozi čas

Ljubljana Geographical Society through time

IZVLEČEK

Ljubljansko geografsko društvo pod tem imenom že trideseto leto povezuje geografe in ljubitelje geografije iz Ljubljane ter njene bližnje in širše okolice. V prispevku je predstavljenih nekaj utrinkov iz delovanja Ljubljanskega geografskega društva skozi čas, ki se nanašajo predvsem na članstvo, vodstvo, formalno ureditev, pa tudi na promocijo društva in njegovih dejavnosti.

Ključne besede: Ljubljansko geografsko društvo, Zveza geografov Slovenije, društvo, članstvo, dejavnosti, arhiv, geografija.

ABSTRACT

The Ljubljana Geographical Society has been connecting geographers from Ljubljana and its surroundings for already thirty years. In this article some fragments of the Ljubljana Geographical Society's operation through time are presented. The emphasis is on its members, administration and formal organization, as well as on promotion of its activities.

Key words: Ljubljana Geographical Society, Association of Slovenian Geographers, society, membership, activities, archives, geography.

Prispevek na kratko predstavlja Ljubljansko geografsko društvo (LGD) od njegovih zametkov do danes. Ob njegovi 30-letnici se nam je ponudila priložnost, da svoje delovanje, dejavnosti pa tudi nekaj aktualnih novosti prelijemo na papir in tako našo stanovsko organizacijo še nekoliko približamo svojemu članstvu. Če pa nas kdo med bralci slučajno še ne pozna, ima zdaj enkratno priložnost, da se z delovanjem LGD поблиže seznanimo in morda v prihodnje kot njegov član stopi na skupna geografska pota.

Formalna ureditev društva in sodelovanje s sorodnimi organizacijami

Ljubljansko geografsko društvo je formalno organizirano kot društvo, katerega člani so predvsem geografinje in geografi ter tisti, ki jim je geografija tako ali drugače blizu. Povezovalo naj bi geografe iz osrednjega dela Slovenije, a naši člani v veliki meri prihajajo tudi od drugod. Čeprav letos mineva 30 let od uradne ustanovitve LGD, velja omeniti, da njegovi zametki segajo že v daljše leto 1922. Tedaj je namreč nastalo Slovensko geografsko društvo, ki je bilo med drugim institucionalna podlaga za poznejši nastanek ne le Ljubljanskemu geografskemu društvu, temveč tudi nekaterim drugim stanovskim organizacijam, ki so večinoma nastajale po regionalnem načelu. Z reorganizacijo delovanja Slovenskega geografskega društva je bila leta 1960 ustanovljena njegova podružnica v Ljubljani, ki se je kmalu preimenovala v Ljubljanski aktiv. Iz slednjega je leta 1984 tudi formalnopravno izšlo Ljubljansko geografsko društvo, kot ga poznamo danes (Urbanc 2004). Ob nastanku je postalo član krovne stanovske organizacije slovenskih geografov – Zveze geografov Slovenije (tedanje Zveze geografskih društev Slovenije) (Zveza ... 2014). Znotraj nje je eno izmed večjih in dejavnejših društev, naši člani pa so dejavni tudi v različnih organih Zveze. Glede na število članov imamo po trenutno veljavnem statutu Zveze na njenih Občnih zborih pravico glasovanja petih zastopnikov, s čimer pomembno vplivamo na njene usmeritve in delovanje.

Avtorja besedila:

TAJAN TROBEC, univ. dipl. geog.
Oddelek za geografijo Filozofske
fakultete Univerze v Ljubljani
Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana
E-pošta: tajan.trobec@ff.uni-lj.si

LUCIJA LAPUH, univ. dipl. geog.
Geografski inštitut Antona
Melika ZRC SAZU
Gosposka 13, 1000 Ljubljana
E-pošta: lucija.lapuh@zrc-sazu.si

COBISS 1.04 strokovni članek

LGD se v želji po pripravi in izvedbi čim kakovostnejšega programa povezuje tudi s preostalimi stanovskimi organizacijami ter posamezniki iz sorodnih strok. Še posebej smo ponosni na naše plodno in zdaj že tradicionalno sodelovanje z Društvom mladih geografov Slovenije (DMGS). V okviru LGD je bila leta 1988 ustanovljena študentska sekcija, ki se je leta 1998 osamosvojila v Društvo mladih geografov Slovenije. Sestavljajo ga predvsem študentke in študenti Oddelka za geografijo na ljubljanski Filozofski fakulteti (Društvo mladih ... 2014). Tovrstno sodelovanje je zelo pomembno, saj se ravno v vrstah Društva mladih geografov Slovenije kalijo bodoči idejni vodje slovenske geografije, ki bodo nekoč verjetno krmarili tudi Ljubljansko geografsko društvo.

Člani DMGS se ekskurzij LGD lahko udeležujejo po polovični ceni. S tem poskušamo kakovostne geografske vsebine narediti vsaj nekoliko dostopnejše tudi študentskemu žepu. S simbolnim prispevkom jim po svojih zmožnostih pomagamo.

mo tudi pri izvedbi nekaterih njihovih dejavnosti, kot je na primer tradicionalni poletni tabor. Vsako leto za svoje člane odkupimo novoletni izvod glasila GEOmix, ki že nekaj časa ni več le glasilo, pač pa povsem zgledna geografska publikacija, po kateri tudi člani LGD z veseljem in zanimanjem posegajo.

Od leta 2002 dalje eno društveno ekskurzijo letno vodijo člani DMGS. Člani Društva mladih geografov Slovenije za LGD vsako leto pripravijo tudi eno potopisno predavanje in s tem popestrijo naš program, vanj pa vnesejo nekaj dodatne mladostniške svežine. Prav zaradi medsebojnega sodelovanja in lažjega usklajevanja je na sestankih vodstva LGD že kar nekaj let prisoten tudi predstavnik Društva mladih geografov Slovenije.

Delovanje društva in njegovo vodstvo

Gonilna sila Ljubljanskega geografskega društva je Izvršni odbor, ki skrbi za pripravo čim bolj pestrega in kakovostnega programa, hkrati pa je odgovoren, da v društvu vse poteka nemoteno in po ustaljenih tirnicah. Izvršni odbor poleg predsednika in podpredsednika sestavljajo tajnik, blagajnik, referent za geografske večere in prvomajsko ekskurzijo, referent za ekskurzije po Sloveniji, referent za kratke ekskurzije, kartograf in referent za založništvo, predstavnik učiteljev geografije in referent za fotografsko delavnico ter referent za potopisna predavanja. Člani izvršnega odbora praviloma enkrat mesečno sestankujemo v prostorih Zemljepisnega muzeja Geografskega inštituta Antona Melika, v zvezi z delovanjem društva pa smo pogosto v stiku

tudi prek elektronske pošte. Glavnina članov izvršnega odbora Ljubljanskega geografskega društva je že tradicionalno zaposlena na Geografskem inštitutu Antona Melika ZRC SAZU in Oddelku za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, v svojih vrstah pa imamo ves čas tudi učitelja geografije, ki ta predmet poučuje na eni od osnovnih ali srednjih šol.

Pomemben organ društva je tudi Občni zbor, ki zaseda enkrat letno, navadno na začetku koledarskega leta, in potrjuje vse pomembnejše odločitve glede delovanja društva. Društvo ima tudi nadzorni odbor, ki preverja finančno poslovanje, in disciplinsko komisijo, ki bdi nad morebitnimi nepravilnostmi v delovanju društva.

LGD je postopoma širilo nabor svojih dejavnosti. V prvih letih so bile omejene na organizacijo potopisnih predavanj in ekskurzij. Leta 1990 je bil organiziran prvi natečaj za geografsko fotografijo (Perko 1991; Gabrovec 1992), leta 1993 je začelo izdajati zbirke diapozitivov, leta 1997 je uvedlo geografske večere, leta 2000 je organiziralo zborovanje slovenskih geografov, v zadnjem desetletju pa je z izdajanjem vodnikov po ekskurzijah precej razširilo svojo založniško dejavnost. Vse dejavnosti so podrobneje opisane v drugih člankih te številke Geografskega obzornika.

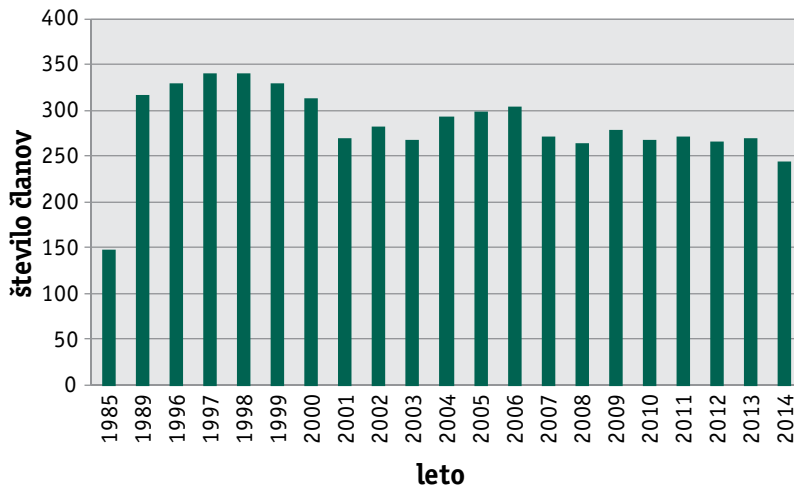
Članstvo

Posameznik se lahko včlani v društvo z vpisnico, objavljeno na društveni spletni strani (Ljubljansko geografsko ... 2014), pogoj za članstvo je vsakoletno redno plačevanje članarine.

Članstvo v LGD prinaša številne ugodnosti: obveščanje o delovanju društva in aktualnih dogodkih, cenovno ugodnejšo udeležbo na celodnevni in kratkih ekskurzijah, brezplačno prejetje publikacij (Geografski vestnik, Geografski obzornik in GEOmix) po pošti, brezplačno udeležbo na AGUL-ovem novoletnem srečanju, brezplačno udeležbo na geografskih večerih in potopisnih predavanjih, možnost udeležbe na prvomajski ekskurziji itd.

Da bi razširili svoje vrste z novimi, mladimi člani, željnimi aktivnega udejstvovanja na geografskem področju, k sodelovanju povabimo vsako novopečeno/ga diplomantko/ta oziroma magistro/a geografije na Oddelku za geografijo ljubljanske Filozofske fakultete. Za prvo leto jim ponujamo tudi možnost včlanitve po polovični ceni. Do polovične članarine so upravičeni tudi ožji družinski člani že obstoječih članov, če ne želijo prejemati Geografskega vestnika in Geografskega obzornika.

Ljubljansko geografsko društvo lahko skladno s statutom in pravilnikom o nagradah svojim članom na podlagi izjemnih dosežkov v geografski stroki ali zaslug za društvo podeli tudi priznanje ali naziv častnega člana. Naziv častnega člana lahko podeli največ enkrat na vsakih pet let, vsako leto pa lahko podeli največ po dve priznanji. Častnim članom ni treba plačevati članarine, brezplačno pa prejemajo vse redne publikacije Ljubljanskega geografskega društva in Zveze geografov Slovenije, do katerih so upravičeni tudi prvi člani društva. Aktualni častni člani LGD so Matjaž Jeršič,

Slika 1: Število članov Ljubljanskega geografskega društva med letoma 1985 in 2014 (Arhiv Ljubljanskega geografskega društva; Žnidarčič 2005).

Milan Natek in Franciška Groznik. Častni člani Zveze geografov Slovenije, in obenem tudi člani LGD, pa so: Jurij Kunaver, Cita Marjetič in Mirko Pak. Prejemnikov priznanj LGD je več, med zadnjimi so jih prejeli Antonija Libešar, Leposava Jovanić in Metod Vojvoda.

Leta 2014 je več kot polovica članov LGD živele v Ljubljani, slaba petina v ostalih občinah Ljubljanske urbane regije, preostali pa so bili z drugih območij države. V zadnjem času se za določeno obdobje v društvo včlanili tudi kak tuji državljani Slovenije, predvsem iz držav bivše Jugoslavije.

Slika 1 prikazuje število članov Ljubljanskega geografskega društva od leta 1985 do leta 2014. Za zadnjih deset let se podatek nanaša na dan pošiljanja pomladanskega obvestila, kar je navadno kmalu po občnem zboru društva. Po letu 1998, ko je društvo štel 340 članov, je značilno postopno nazadovanje članstva. Njihovo število se je od takrat zmanjšalo

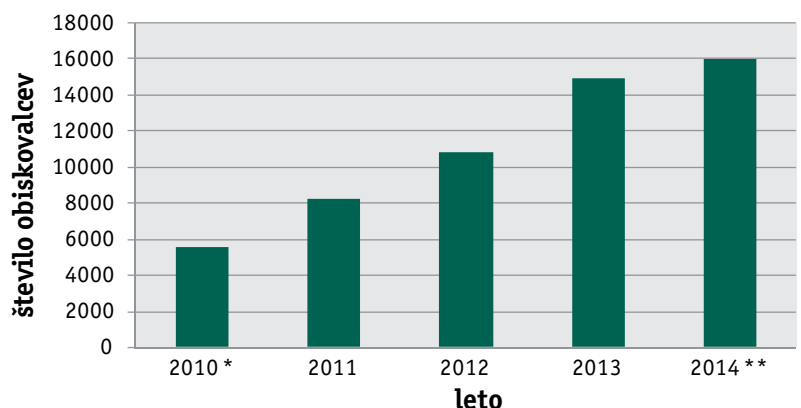
za dobro četrtino, tako da smo imeli leta 2014 le še 244 članov. Kolebanje članstva, ki je sicer značilno za večino tovrstnih organizacij, je odvisno od številnih dejavnikov. Upadanje lahko v določeni meri pripišemo manjši količini razpoložljivega prostega časa in spremenjenemu načinu njegovega preživljanja. Svoje je verjetno prispevala tudi gospodarska kriza, ki ne vpliva blagodejno in stimulatивно na delovanje stanovskih organizacij, kot tudi ne na udejstvovanje v njih. Že-

limo si, da bi se trend števila članov čim prej znova obrnil navzgor, za kar si prizadevamo predvsem z vsakoletno pripravo čedalje bolj pestrega in zanimivega društvenega programa.

Promocija društvenih dejavnosti in komunikacija s člani

Ljubljansko geografsko društvo ima že vrsto let tudi spletno stran (Ljubljansko geografsko ... 2014). Konec leta 2010 smo jo temeljito prenovili ter odeli v sodobnejši in uporabniku prijaznejši videz. Vsebine sprti posodabljam, tako da imajo naši člani, kot tudi širša zainteresirana javnost, na enem mestu možnost dostopa do vseh pomembnih informacij o društvu in njegovih aktualnih dejavnostih. Po nenehno rastočem številu obiskov spletne strani je mogoče sklepati, da je med člani dobro sprejeta. Leta 2013 jo je obiskalo že slabih 15.000 obiskovalcev. Sodeč po obisku v prvem tromesečju leta 2014 pričakujemo, da se bo številka v letošnjem letu približala 16.000. Da bi delovanje društva približali mlajšim uporabnikom, smo leta 2010 na

Slika 2: Število obiskovalcev na prenovljeni spletni strani Ljubljanskega geografskega društva med letoma 2010 in 2014 (Arnes 2014). Opomba: * ocena glede na obisk decembra 2010; ** ocena glede na obisk v prvem tromesečju 2014.

medmrežju odprli društvena profila Facebook in Twitter. V nekaj zadnjih obvestilih smo članom program društva pripravili tudi v obliki e-koledarja z datumi in opisi dejavnosti. Primeren je za uvoz v različne spletne koledarje, Outlook, pametne telefone in podobno. Naleteli smo na zelo pozitiven odziv, zato bomo s tem nadaljevali tudi v prihodnje.

Seveda pa ob vsej sodobni komunikacijski tehnologiji nismo pozabili na osebni stik s svojimi člani. Te nekajkrat letno še vedno obveščamo o delovanju

društva ter o aktualnih društvenih dejavnostih s tradicionalnimi društvenimi obvestili. Tiste, ki to izrecno želijo, obveščamo z navadno pošto, večina članov pa obvestila prejema prek elektronske pošte, kar nam je v zadnjem času omogočilo tudi nezanimljiv finančni prihranek.

Sklep

Ljubljansko geografsko društvo že trideset let povezuje geografje in ljubitelje geografije. Organiziramo številne dejavnosti, s katerimi spodbujamo navezovanje in vzdrževanje stikov

med člani ter izmenjavo geografskih izkušenj in znanj z različnih področij geografije. O dejavnostih člane redno obveščamo prek spletne strani ter elektronske in klasične pošte. Poskrbimo pa tudi, da se v njihovih poštnih nabiralnikih znajdejo kakovostne geografske publikacije. S svojim programom poskušamo slediti željam članov in si pri tem prizadevamo biti čim bolj aktualni. Geografija je sila nalezljiva veda, zato verjamemo, da bomo kot društvo skupaj s svojimi člani in bralci Geografskega obzornika dočakali še mnogo jubileje.

Priznam, da nisem preveč dejavna članica društva, se pa z veseljem udeležujem spomladanskih in jesenskih ekskurzij. Všeč mi je, da se sistematično nadaljujejo ekskurzije v zamejstvu in domovini, pa tudi, da organizatorju uspe vključiti tudi lokalne poznavalce prostorske problematike, ki s svojim pričevanjem prispevajo, da razmere v določenih okoljih spoznavamo drugače, kot pa bi to opazili samo z očmi turističnega obiskovalca. Strokovni vodje ekskurzij pri podajanju vsebin na spreten način vključujejo naravnogeografske danosti, prometne povezave, politične in gospodarske razmere ter druge interakcije v prostoru posameznih območij, ki so pripeljale do današnje družbenogeografske podobe pokrajine. Posebej pa je treba pohvaliti delo članov izvršnega odbora društva s pripravo vodnikov po končanih ekskurzijah. To niso turistični vodniki, ampak nekaj več, za kar smo geografi in drugi udeleženci ekskurzij (teh je vedno več) izredno hvaležni. Še posebej me veseli, da vodniki nastajajo po približno 50 letih od izida knjige – vodnika »Slovenija in njeni kraji« avtorja Franceta Planine. Ob 30. obletnici LGD-ja iskreno čestitam tudi v imenu vseh pridruženih članov, ki niso geografi, v upanju, da bo društvo še naprej tako uspešno.

Angelca Rus

Viri in literatura

1. Arhiv Ljubljanskega geografskega društva.
2. Arnes.
Medmrežje: <http://www.arnes.si>. (1. 4. 2014).
3. Dragoš, A. 2014: Sestava Izvršnega odbora LGD skozi čas (ustni vir).
4. Društvo mladih geografov Slovenije, Egea Ljubljana.
Medmrežje: <http://www.egea.eu/entities/ljubljana> (25. 3. 2014).
5. Gabrovec, M. 1992: Drugi natečaj geografske fotografije in videoposnetkov. Geografski obzornik 39-3. Ljubljana.
6. Lipovšek, I. 2014: Sestava Izvršnega odbora LGD skozi čas (ustni vir).
7. Ljubljansko geografsko društvo.
Medmrežje: <http://www.lgd-geografi.si> (25. 3. 2014).
8. Urbanc, M. 2004: Dvajseta obletnica Ljubljanskega geografskega društva. Geografski vestnik 76-1. Ljubljana.
9. Perko, D. 1991: Nagrajeni diapozitivi. Geografski obzornik 38-2. Ljubljana.
10. Zveza geografov Slovenije.
Medmrežje: <http://zgs.zrc-sazu.si> (25. 3. 2014).
11. Žnidarčič, T. 2005: Zgodovina Ljubljanskega geografskega društva (1984–2003). Seminarska naloga, Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Ljubljana.
12. Žnidarčič, T. 2006: Ljubljansko geografsko društvo – generacijski most med geografi? Geografski obzornik 53-2. Ljubljana.